

Basmul cu
"Săpșică licărea."

A fostu nă-dată
ca n'ci-nă-dată..
cându n'arū fi,
nu s'arū povesti!

12886/99
Muzon
Literaturii
Romine

A fostu nă-dată unui împăratu s'ua împără-
țesă. Ce n'arū fi datu și ce n'arū fi făcutu ei să ai-
bă unui băiatu, ca să le pōrte numele. D'ē de! nu e
după cum vrea omulu, ci după cum vrea Domnulu.
Și Domnulu vruse să lē ^{de născă} ~~lea~~ numai uă fetiță, fru-
mōsă și cu minte. O puseră să cunōscă treburile ca-
sē și cu totu zoiulu de învățaturī adānci o adăpară.
Copila creșcu răpede și ajunse fată mare, d'ē n'ci ei
nu'ē da inima brānci să se mărire, n'ci pefitorī vā
pefitorese nu s'arētāu pe la curte.

[In zadarū trecuā trei-patru ani la mijlocu, ~~de in zadarū.~~
alte fete de sēma ei aveāu ocum cāte doui-trei copilasi.
Domni și împăratū vecini făceāu nunți, și pofficiū la
insurarea băieților ori la măritarea fetelor, s'acolo ju-
cāu, petreceāu, d'ē floicāri o totu ocoldiāu, par'c'arū fi
avutu perī de lepu, cā n'ci unulu n'o cerea de neva-
ștā. ~~XXX~~ Mai aseptarā, d'cēndu' și cā pōte nu i-a
vositū cēsulu.

Intr'una don d'ile, ce'i veni fetei de'impē-

F Părinții, după ce se totu miraseră, intrară la
grijă, că nu era nici prosta, nici urâtă; dar

ratu să dă-de-Druminea ~~sa se ia~~ după roba care a-
ducea apă de la fântână, ca să mai ste' de vorba cu
dânsa, că și de la mai micul lui cine e deceptu mul-
te află. Cându ajunser' acolo, găsiră p'unu călugăru
betrănu, betrănu, c'ua carte 'n mână stângă, și cu dîp-
ta nauindu în apă uia bucată de pătre uscată și măn-
cându ca să se hrănescă. Uluitu d'oaș așa întilnire ne-
așteptată, se opri locului și, ~~de~~ deceptu de "bună-Drumi-
nita" ori "bună-găsită", îl întrebă de departe:

- Moșu călugărasu, moșu călugărasu,
ce-ai mănecatu la fântână
cu codrul de pătre 'n mână,
în fântână 'nmuindu
și din codru 'nghitiindu?

- Fată mare, fată mare,
nu te mira de mine,
ci mir' te de tine
că tat' tu s'a îngrijatu
și mă'ta s'a speriatu
că nu te-ai mai maritatu!

12886/100.

- Ci lasă, taică părinte, că mai e vreme! Dăse ro-
ba de colo. Dă nu i-a albitu costita fată mare. Unde s'a
mai pomenitu fată de 'mpăratu să rămâia nemărita-
tă, ca ale proște și sărace!

Betrănul și tăcu și, apucându rucești pe poteca
să se duse pene nu se mai rădă. [Fata rămase pe gâr-
duri, dă nu vrea să ~~dea credință~~ se turbure cu firea
de supărarea lui vorbile supărăciosului călugăru.

A doua zi, în reversatulu dorilor, i'erăși se du-
se cu roba care aducea apă și, găzindu pe betrănu,
i'erăși și dăse:

- Mosu coluzerașu, mosu coluzerașu,
ieru manceași la fontană
cu coducul de păine în mână,
în fontană nometindū
și din codru nglitindū?

- Fata mare, fata mare,
nu te mira de mine,
ci mir' te de tunc,
cât ai să iei de bărbatu
c'uni feceru de temperatu
c'uni mortu, n'agropatu!

12886/101

- Hii, baică părinte! Dize răba. Pri' le spusă gozonale
și nepotrivate. Intelegi să te măriti c'unu bogatu oră
c'unu săracu, c'unu frumosu oră c'unu urătu, c'unu
tineru oră c'unu bătrănu, d'eu cu mortu cune s'a mai mă
ritatu vr' ună dată? Asta e basman cu vorba aia: lovește
-mă, lele, 'n spate c'unu bulgăre de isea!

Bătrănelu nu răspunde nici cîre, ci apucă pe căra
rude și se duse pînă nu se mai zări, er fata ~~cu~~ ^{cu} ~~fața~~ ^{fața} ~~ade~~
mărită ^{cu} de vorbele răbei și nu vru să eridă, ca prostu,
în ghicitorii și 'n zodii, că de unde putea sci coluzerașu
unde ^{densulele cele} ~~ce-avea~~ să fie! și să se ~~datu~~ ^{datu}?

A treia zi, și mai de drăminetă, ierăși plecă cu
răba la apă, nerăbdătoare să vadă de lăsa ~~de~~ ^{de} ~~mai~~ ^{mai} ~~gădese~~
plăcea. Cîndu colo, coluzerulu era în fontană, cu car-
lea 'ntr'ună mână, cu codriculul într'altă: par' că
le-aru fi adestatu pe densule. Și, ca să nu p'arere spi-
osa, ~~er~~ ^{er} dize și a treia oră:

- Mosu coluzerașu, mosu coluzerașu,
ieru manceași la fontană

cu codrul de pădure în mână,
 și fântâna în muindă
 și din codru înghițindă ?!

— Fata mare, fata mare,
 nu te mira de mine,
 ci mir' te de stene
 că ai să iei de bărbati
 p'unu fecioru de împăratu
 astăzi mortu și ne'ngropatu,
 și mulți ai o sa'ți vestezi
 pene cându să'ți muriezi!

12886/102

— Ci ca lasă, fată pădure! Hăe roba mărioasă. Ce totu spui Domniței nădrăvăni d'astea ~~de ne speră~~ ce totu ne speră? Nu cum-va o să cre^dăm noi în Solomonu?

Nu deschise gura betriamelu, ci, păs-păs, pe cărare, se duse pene ne se mai zări cu ochi. [Fata, mih. nădră, se întorșe a-casă fără zăbavă și, cându găsi prilep, povesti părintilor totu ce i-se întâmplase.

— N'ai grijă, fată, că de multu te-aiuși fi măritatu, de ti-aruși fi răvinitu inima. Noi te-aiuși căsătui în voia ta, fiindu că ti-e gândulu la învețături și la lucru, er nu, ca altele, la sbequici și pebrece.

— Tată ce m'aiuși gânditu io, Hăe împărătesa. Ca să nu mai d'ică d'altă lume ca pîrciulu de călugăru și nici ei să nu'i între'n capu așa ceva, hai să plecăm chiaru astăzi după măritățulu fetei!

Măncară veselă, că se silia fe-care să și facă inimă bună. După masă, porunciră să le ukraine telgarii la butea împărătească și porniră să și conțe urșitului.

Merseră, merseră pînă esiră din împărăția lor; luară d'a lungului ^{impărăției} ~~și~~ din vecinătate, și ieră și merseră în uibul locului pînă unde drumulu se tăia 'n două. Apucară la dreapta și 'nainte, 'nainte, pînă ce leheră de unu șesiu intinsu, de unde se vedeau misce case mari și frumoșe, jur-imprejuri cu ziduri de piatră, ual se cătu biserica.

- Acolo să tragem, și zeri ei, că trebuie să fie curte împărătească! De ne-oru opri, ce ne-aru impedia să mănem uo noște și chiaru două!

S'apropiară și, scoborîndu-se, împăratulu bătă în portă uo dată, de două, de trei ori, dăr nici unu răspuns și nici uo mișcare. Se scobori împărățisa și bătă și dără, pînă de trei ori, cu mai multă îndârjire, dăr nu s'audi nici cuculu, er portă rămasă neclintită. ~~Și~~ ~~luc~~ [Fada, vrîndu să se încece, se dăte josu ca să bătă și dără. Abia crocâni uo dată și.. portă greoia scîrt! se întorșe din și și și se deschise stugură. Intrîndu îneti ca să vadă ce e și să chieme pe cine-va din năuntru, portă se închise la locu și o apucă în curte.

Impinse cătu putu împăratulu, impinse împărățisa, mănara pe viztru să bătă și să se opinețiscă, dăr portă sta nemiscată ca uo stano de pi-

tră. În desertul strigării, în desertul se necăjirii, în desertul plânserii, că nimeni altu nu 'i auzi, de câtu bieta lor fidei, care 'si frangea mâinile și se obidia din totu suflătulă, vedându-se lum. nesam despărțita de părinți și închisă ca într'unu mormântu.

~~Dica vedura~~ După multe vaiete, fata le di se:

- Întorce-ve-ți a-casă, taică și maică. Se vede c'asta mi-a fostu mie ursita, după vorba lui moșu-călugărasu. Acum ce-o vrea Dumnezeu cu mine!

Dica vedura și vedura, și spusera multe sărutări, în împărățulu și împărătesa se întorsera cu suflătulu plinu de amarăcinune, că în potrixa cōrtă cime pot să lupte! Dile, săptămări ~~intregi~~, luni ^{intregi} și zile nu li se alese de mâncare și de somn. În locu de vorba se uitaa unulu la altulu și 'i podidtau lacrimile. Trăiau ca înse pustnici, de se ~~susa~~ mirau curtenii și totă împărăția.

Fata, rămărindu singură și vedându că e peste pote să mai isă d'acolo, și întări minia și ncepu să dea tîrcolu prin curte. La bucătărie fote lucrurile trebuitore; pivnitele și celarele plone de totu sorulu de merinde; grajdurile cu cai și ^{cu} trăsuri; și pretutindeni slugi peste slugi, ~~și~~ fote amortite. Mscă pe unulu, sguđai pe altulu, le strigă la urechie, dar ~~zadarnic~~ ^{de gîbu} ~~frida~~, că dormiau ca morți.

Se cercă susu și ce să vadă acolo?

Într'ună odăină, mare-de putea întorce ca

12886/104
 Muzeul
 Literaturii
 Române

vulă moțănescă înti'nsă, sta lungitū ca de mōrte unū
 împērator tēnērū, c'ua făclia aprinsă dā drepta ~~și~~ cu
 alta dā stīnga. ~~La piciorē~~ La piciorē
 sta un cartē grōsă, ēr pe pieptulū rēposatului nā
 surzōre adōncă, în care se spunea cā cine-o intrā a-
 colo s'ā isprōvēsca de cititū cartea, cū numai așa s'ā
 s'ā descēptē împēratorulū. Atunci isē aduse aminte
 și se'ncredințā cătū de adevērātă fusese proorocia ex
 lui moșū - călugērasi cū

pe feciorulū de împērator
 acum mortū și ne'ngropatū
 multī ai avea s'ā lū veghīze
 pēnē cāndū s'ā lū învieze.

12886/105
 Muzeul
 Literaturii
 Române

Dupā ~~Atunci~~ cā se mai linistī, începū s'ā citēsca.
 [Și citi, citi, citi ziua și noptea, îmbucāndū cāte ceva și
 atipīndū cu cartea'n mână. ~~Mași~~ [Intrase de
 multū într'altū septēlea anū de cāndū lucca așa chinu-
 ită viețā. Cu ^{vio patru} ^{cinci} zile pēnē s'ā se plīnēsca vremea, și
 și strīgāndū pe drumū:

"Robi și rōbe de vëndare:
 " de totū robulū cinci parale
 " și de rōbō trei parale!"

Audīndu Glasū ~~de omenești~~ ^{omenești s'ā fi?} La'nceputū i-se pōru cā
 aiurizā; dēr, fīndū cā neğustorulū vedea zidire mare
 de curte domnēsca și nu'nceta s'ā strīge "robi și rōbe
 de vëndare", lūsă și ea cartea don mână, ca mēci-nā
 - data, și alergā s'ā'ntrēbe ce felū de rōbe are.

- Și mai bune
și mai rele;
și mai bătrâne
și mai tinerele!

12886/106

Făcând Sabulă d'afăta țipenie și singuritate, fără
puin de omulețu cu care să mai schimbă uă vorbă, își
deslega salba de la gât, și o aruncă pești ziduri, ce
nu să'i dea uă răbă mai cum se cade, Negustorul
spuindu'i că porța nu se deschide, ci că urmizea să
i-o aducă pe d'asupra.

- Las, c'avem noi mesleșuguri! răspunse cine-va.
Negustorul, cându vede așa de scumpă salbă,
înțelese c'a fostu platotă împărătească și alese din răbă p'
a mai de nemū, cu patru ochi, adică cu scintă de
carte; apoi puse pe totu la lucru, plesni din bici și în
dată fu gata uă seară de frântăie grăsoă, așa de lun-
gă că unū căpetaie de de pe ablongea de pământu în
curte, er altulu în afară. [Cându se scoborî răbă, fata de
împărătu și di se'n ^{și} gura ei: de ce tata și mama n'au
venitu și ei cu scări să mă scotă d'aicea? Se vede că ori
Dumnezeu nu le-a datu în gându, ca să se 'mplinescă
ursita ^{și} ei, cându calea 'mă stă deschisă, să plecū
în chipu de răbă cu robii, după șapte ani de suferin-
ță? Ce mai suntu ^{ca-va} d'ole pe lângă câte-ani pe-
cutu ^{și} singură și închisă!

Ducind'o susu, răbă rămase cu gura căscată, cându
vedu mortulu, că nu se accepta la așa lucru. Cu 'nce-
ceva

lulă se deproanșe și se rugă s'o lase și pe dânsa să citească, că grozavă e de urâtă să stea ca ună mută. [Te înduplecă, sîrmana, și s'o puse să citească în locu-i, în ea se deșteca să s'închidă nofelu ochi, că era doborîta d'atîta osteneală; dar, cum puse josu capul, o și fură somnul. Și dormi, și dormi, și dormi așa de adîncu și așa de dulce, că nu se deșteptă trei nopți și trei zile. În vremea asta, cartea se isprăvise de citit, împăratul se deșteptă și, gîsîndu pe rîbă la capîtîiu, îi zise:

- Fîrîndu cî m'ai priveghiatu și atîția ani ai citit atîta carte, vrednică ești să'mi fii soția, că - de mi eroi - multu aveamî să dormu încă.

- Negresitî c'ai fi dormitî multu și bine, de n'asî fi statî și și nopțe să cîtescî într'una, că rîbă asta nu șede de cătu să dormă, cum ~~o vede~~ ~~pre~~ ~~bine~~ o vede pre bine!

Cîndu se ~~deșteptă~~ ^{înviase} împăratul, se ~~deșteptă~~ ^{înviase} și slugile, care și pe la treburile lor, și s'apucară de lucru, ca cum s'arî fi sculatî de stîmînită. Cîrî ~~înviară~~ ^{înviară} nînchezau la iesle, cocosi cîntau pe capete: veseltea se respîndi pretutîndeni.

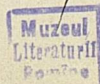
Fapta de împăratî fusese luată pe mîni și dusă la gîinăriu, unde mai dormi, ună lîngă. Cîndu se deșteptă, cu mirare vedu lîte schimbate: împăratul se însurase de trei zile, sfetnici și deregetori umblau de colu pîrî colu, ostire pretutîndeni, robi și rîbe ca frunda și ca ierba. T-se părea cî vîzîze și

se 'ntreba de nu ~~cum~~ se afla în altă parte, ~~la altă~~
~~parte~~, er nu unde seduse atatia ani pe chornu și pe ci-
 fire. Neavându-i m-cobor, se lăsa 'n vora soției și se
 multăni cu sbeja ce i-se dedese; să 'ngrijescă de pă-
 țerimea și de cocorși curții.

De bucuria pentru ~~moșieria~~ împăratului și pen-
 tru ~~grabita~~ ~~și~~ ~~masurătore~~, se întocmise în țera ve-
 cina unu târgu de mărfuri și de produse feluri-
 te, târgu mare de care ~~se duse~~ ~~pe~~ ~~venii~~ ~~vestea~~
 pene la împăratului. Și împăratului se hotări să
 plece, ca să cumpere daruri și să le împartă,
 după obicei, pentru fericita și însurătoare.
 De aceea, chioamându-se și drăgătorii și slugile,
 întreba pe fiii-care ce-aru dori să le țargu-
 iească: numai de biata găinăreșcă nu și adu-
 se a-minte, că cine-o băga 'n semă pe dănsor.
 [Vedându-se atătu de oropsită, o necă plânsului
 și obida. Deci, cându totu s'fă gata de pleca-
 re, rugănechia la Dumnezeu și încep să se ro-
 ge cu lucrăm: - Dă, Doamne, un vijelion cu ful-
 gere și trăsnete, să se cutremure pământului,
 er de pliaă apele să se reverse, podurile să
 se rupă și împăratului să ~~se întorcu~~ ~~ca să mă~~
~~sa~~ întreba și pe mine, că cerurile nu pot să ^{să} ~~trab-~~
 de ~~nu~~ ~~de~~ ~~ce~~ ~~mi~~ ~~se~~ ~~face~~.

strămbătura

12226/108

Dumnezeu să audă ruga și for' de zăbavă no-
rii se grămădindă, fulgerete începură a serpii ca
~~și~~ lămbi de foc, ^{pe ceruri} de sunete se dărdăia pământului și apele se revărsară pretutindeni, de
~~impedecă~~ împăratului se întorse repede de la
întâiului conac și adăstă pînă să se lăudă se sco.

Cum intră 'n curte, cerul se limpedi, apele
se scătură și ierăși se hotără să plece, fără ca nici
d'astă-dată să și aducă a-omide de brăta gâi-
nărească.

Ea, vedindu-se s'acum uitată, mulțumi lui
Dumnezeu c'o ascultase, și d'ă doua oară 'lu rugă să
dea o vijelie și mai grozavă, ca apele și mai
mari să se reverse, împăratului să nu potoa
mănta, ci din cale să se întorească ca s'o între-
be și pe deșna.

Cum di-se, ~~cerul~~ se întinsecă ierăși: ful-
gerete se lipiră de la cornul-caprei, ploaia
umplu gârlele și le deș peste răscole, sunete
le cutremurau pământului căfă nimeni
nu mai putea ^{să} măntăze pe cale.

Împăratului se întorse de la vro două co-
nace, că ^{asa} nu mai pomeni se. ~~asa se pune să~~
~~se facă~~. Și, adunându'și sfatul citorilor

12886/109

Muzul
Literarilor
Romine

de stele, află de la domn cu arătare e la mid-
locu pentru ^{uo}treindestulă gândire. Ce să fie?
Dom nou chiamă pe pre-care slugă s'o întreba
de daruri, e la sfârșit cercetă de se mai a-
flă cum-va prin curte:

- Mai este, pre luminată împărate, uă
găinărăsă colo 'n fundă; slugă și-o impline-
sce, dăr în vorbă cu nimeni nu intră, ci tră-
iesce ca cum n'arū fi 'n curtea Morizd-sale!

Impăratul porunci să i-o aducă și i
dise: - De Joue ori annū plecatū la bealcu, ca
să tânguiescū daruri pentru slugile curții, și
nu te-amū întrebatū cam ce ti dorece inima,
cū nu 'mi trecuse prin gândū slugă de găi-
nărăsă. Spune 'mi dăr deca vrei haine, d'ale
casei ori v'o povôbă femedescă.

- Să trăiesc, pre luminată împărate. N'
amū nevoie nsei de haine, nsei d'ale casei, nsei
de femedescă povôbe. Te asī dori patru lucruri
din patru prōvōlti deosebite:

- uă păpușică,
- uă picricică,
- unū cutitū mai scurtū
- și unū strengu mai lungū!

- Pri' bone! Voia ti va fi implinită!

12886/110

Porii împăratului d'ă freca dră, totu' uitor-
du-se pe ceru' ca să nu 'ncepă vijeliu'. Cu bucurie
vedu' că drumul i-se însenină, și nu se putea
domiri cam ce să facă găinăre'sa

c'ua păpușică
și uo' pietricică,
c'unui cutitū mai scurtū
și c'unui stringū mai lungū!

Nu' fugeau din minte ale două semne ceresci,
ale două întreceri mapoi, ghicirea bețonilor
și ciudatele cereri ale femeiei slugii pe care
-o urase în ^{ale} două rînduri.

Targui împăratului de toate, vîrsă băneții
pe la toți negustorii și, cu carele pline, se întor-
se veselū a-casă, unde chiermă pe fre-care și
după însemnare îi dăte ce dorise. Cîndu' fu la
găinăre'sa, n'o ~~știa~~ ^{mai ispită} ce-are să facă cu daruri-
le, dă ~~titu~~ ^{în} marea și nerăbdare, și se hotărî că
~~păndișca~~ dintr' ascunsu' s'o pândișcă.

Noaptea, după ce toți se potoliră, împăratul eși
trăstulă din palatū și, ducîndu-se la chitiora găinăre'sei
din fundul curții, se ascuse după ușră, ca să ascu-
le ce se petrece 'năuntru.

Ea, cu ochi plini de lacrimi, aședă păpușă pe
masă, pietricica în stînga și cutitulū la dreapta, cîr stîr-
gulū stă petrecu pe după grînda casei, apoi cu glasul me-
catū începu ast-felū:

12886/110

- Lângă piatra de răbdare
cu cupidul [de junghiere
și strângulă] [de spânzurare,
păpucică lăcărea,
mă jeluiți la dumnea-ta
ca la Maica-Frecista,
câ n'amî cui să jeluseți,
pădulu să mî destăinuiescî.

12886/112

Cîndu amî ajunsu futo-mare, despre mîritușu
nici pîrdutu nu mi-au grătu,
nici io v'ua-datu nu m'amî gînditî

și au trecutî ani după ani, pînă m'amî îndemnatî să
mă ducî la fîntîna, Hă-de-Dominică, cu rîba care aducea
apă la curte. Acolo, întîlnindî p'unu lătrînu călugăru,
ș-amî dîsu:

- Moșu călugărașu, moșu călugărașu,
ce-ai mîncatu la fîntîna
cu codrul de pîrte'n mîna,
su fîntîna 'nmîndu
și din codru 'nghitîndu?

ca elu mi-a rîspunsu cîntîru:

- Nu te mira de mine,
ci mir'te de tîne,
cî tat'te s'a îngrijatî
și mî'ta s'a speriatî
cî nu te-ai mai mîritatî,

a doua oră:

cî amî să ieu de bîrbațu
p'unu feceru de împăratu
atunță mortu și ne'ngropatu

și a treia oră:

cî multî ai o să lî vespăzî
pînă cîndu să lî inviezî.

Cându le-amu spusă di sa betranului, tata și mama au poruncitū să inhame telegari și, estându din împărăția lor, au nemeritū la asta curte, Amândouă au bătutu la portă, fără să se deschidă, er cându amu crocânstū io, îndată s'a datu de părele și, după ce-amu retratu, s'a incuiatu la locu, ~~închidându~~^{apucându} -mē in ~~curte~~^{naștrū}, unde nu s'a udia mei țipene de omū, cū totu erui mortū care și pe la locurile și treburile lor. Bieții părinți, zobiți de durere, plecară a-casă, și pîn' acum nu mai scri de dînșii: de bună-sēmă c'au trecutū in ~~cea~~ altă lumea de veci, unde mē ascipțoi și pe mine.

Lungo pătrea de răbdare
cu cutitul
de junghiare
și strenguli
de spânzurare,
păpusică licărea,
mē jeluiū la dumex-la
ca la Illica Preista,
cū n'amū cui să jeluiescu
păsulu să'mi destăinuiescū.

12886/113.

Luindu-mē susū, găsiū pe feniūlū împărăti mortū, cu două foclū la capū, cu doi serozore pe prepti și cu un carte grōsă la picioare. După cum spunea serizōrea, ~~și~~^{naștrū} ~~apucatu~~ sū citescū cartea, ca să înviețē împărădulū. Și citiū, și citiū, și citiū. Hua și noptea nu mai puti-mū de zepte ani. Cându mexi rămăseserū cate-va dle, auzi pe la portă strigandū „robi și robe de vëndare”. Alergai îndatū; cu sulba de la gitiū cumpărai un robū cu patru ochi și, după stăruințele ei, o lășai să ciliese in locu'mi, er io adormit de ostentitū. Și dormis

asa de adâncu și de dulce, că nu mă deceptai trei nopți și trei zile, și în vremea asta înviașe împăratul cu toată lota slugilor și robilor, se măsurase cu răboaie ce găsește la capături, și io mă pomenești găinăreșă.

Cându fu să pornească împăratul la bălău, ca să sânguiască daruri pentru frică și te-odine, numai io fui oprită și uitată. Atunci în două rînduri mă rugai la Dumnezeu, în două rînduri de te vijelie cu fulgere și trăsnete, cu vîrsări de ape și cutremururi, de lău întorșe din cale ca să mă 'ntrebe și pe mine. Și ast-felul anu putut să ve-omni pe voi ca daruri pentru sfîrșitul vietii mele trudele. V'ani destăinu-tu păsule și superințele mele. Spune tu, pîlfrică, de- ca răbdarea mea n' a întrecut p' a ta, cându cu pro-orocea lui moșu-călugărașu, cându m'ani despărțit de tata și de mama, cându anu rîmasu pustiu în oc-rotă de pulat, cându anu cîțu șapte ani la capul împăratului, cându în ale din urmă m'ani vedut pus în rîndul robilor și uitată cu deservire. Spu-ne tu, cutitășu, de ca ^{intepăturile} ~~intepăturile~~ tale suntu mai ac-cușite și mai dureroase cu junghirile ce-ani simțu io Dătărea ori și mai alesu cându anu vedut ca im-piatașă pe răboaie ce cumpărasem de sub bicul ne-justorului, și io, fată de împăratu, să implinescu slug-ba de răboaie ce ^{și se} cădeu. Spune tu, strîngă, de- ca n' ai fostu mai lungi de cîțu tîne superințele mele!

Spune și tu, păpușă, de-a sorța mea, firintă viaă, a fostu
mai bună ca a ta. Cei-ce te-au făcutu te-au îmbrăcatu
și te-au îmfrumusetatū, ca să plăci și să ai pretū.
Totu așa părinții mei m'au îngrijitū și m'au învățatū,
ca să ^{le-tie deopotrivă în} ~~nu descoborai~~ pe lume. Din loculu tău ai fostu
luatū ca să fii jucăria, să 'ncepi pe cine șere ce mării,
să ajungi murdară, neptă, batjocorită, fără să te
poți ^{îngotri} ~~despota~~, fără să ai cui spune câte-ai ^{catodată} ~~catodată~~
Totu așa mi-amū încercatū ^{io} amarulū și mi-amū
^{brăditū} ~~brăditū~~ ^{ofilitū} ~~ofilitū~~ tineretele, ca să ajungū jucăria și batjocu-
ra slugilor.

Păpușică l'icăreși,
tu să mi scrii latna mea,
și tu piatră, de-i fi'n stare,
ai în loculu micu răbdare;
er tu, cutitū
de jughidare,
și tu, stringū
de spornzare,
săriti de mi faceți dreptate
dup'artăta strămbitate,
săriti înmălati ca frați
și de chinuri mă scapați!

Comdū pusese mână pe cutitū ca să se
vedea și cu stanga și poțrivora capulu pe gâtū
ca să se spornzare, împăratulū - care arseul.
base totū și retenia găndnoresii - beif în usă,

12886/115

Spune și tu, păpușă, de-a soră mea, firimă vieă, a fostu
mai bună ca a ta. Ce-ce te-ai făcutu te-ai îmbrăcatu
și te-ai înfrumusețatu, ca să plăci și să ai pretu:
Totu așa părintii mei m'au îngrijitu și m'au învățatu,
ca să ^{la via de o potrivă în} ~~nu deșchesea~~ pe lume. Din loculu tănău fostu
luatū ca să fi jucăria, să'ncapi pe cine șer ce mână,
să ajungi murdara, neptă, batpocrita, fără să te
poti ^{încontra} ~~deputa~~, fără să ai cui spune câte-ai ^{catodată} ~~potrivite~~.
Totu așa mi-amă încercatū ^{io} amarulu și mi-amă
^{trăditū} ~~trăditū~~ tineretele, ca să ajungū jucăria și batpocu-
^{ofilitū} ra slugilor.

Păpușică licăreșe,
tu să'mi scrii latna mea,
și tu piatră, de' fi'n stare,
ai în loculu mieu răbdare;
în tu, cutitu
de junghidare,
și tu, strângu
de spânzurare,
săriti de'mi faceți dreptate
dup'arbăta strămbitate,
săriti înclătati ca frați
și de chinuri mă scapate!

Condū pușese mână pe cutitu ca să se
ucerdă și cu stanga și potrivita capulu pe gâtū
ca să se spânzure, împăratulu - care arseul.
base totū și rețenia gărnăresii - buf în usă,

12886/115

și năvălă în chilăria și, apucând-o în brațe, o sărută și i dăte:

- Tartă-mă de câte fi-omii pricepuții fără seire și fără vorbă! Acum vedu că esti adevărată mea ursită!

Indată porunci apoi ca pene la diavol să o îmbăteze și să o îmbrace cu haine împărătești scumpe. Pentru răba vclină puse să se sape ună gropă adâncă și o'ngropă de viie, ca să era a treia di' ~~facu~~ se ^{surunâr} cu fata de'impăratu și făcu nuntă mare, după legea domnilor și a'impăraților. D'aci încolo trăiră fericiți, păștindu la lume pe cum ve povestii io esta sumnea-văstră.

Acum rămâneți sănătoși
ca pri' ve spusei moși pe groși!

Herculesbad, 31 Iuliu 1898.

12886/116.

